LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai 2020-09- Nr.
Į 2020-07-24 Nr. (6.2E-02)-6K-2004280

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS JURIDINIŲ ASMENŲ NEMOKUMO ĮSTATYMO IR LYDIMŲJŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija gavo išvadai gauti pateiktą Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 1, 2, 4, 6, 10, 15, 17, 26, 28, 31, 33, 35, 62, 64, 77, 94, 95, 103, 104, 111, 114, 130 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 102^1, 102^2, 102^3 ir 111^1 straipsniais ir įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 5, 7, 8, 21, 29, 30, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 3 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos darbo kodekso 57 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.64 ir 2.66 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau visi kartu – Įstatymų projektai). Pagal kompetenciją įvertinę Įstatymų projektus teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Dėl ***Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 1, 2, 4, 6, 10, 15, 17, 26, 28, 31, 33, 35, 62, 64, 77, 94, 95, 103, 104, 111, 114, 130 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 102^1, 102^2, 102^3 ir 111^1 straipsniais ir įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projekto*** (toliau – Projektas):

1.1. Atkreiptinas dėmesys, kad Projekto 2 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) 2 straipsnio 7^1 dalyje pateikta juridinio asmens nemokumo tikimybės sąvoka apibrėžiama iš esmės tokia pačia – realios tikimybės – sąvoka. Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti minėtą apibrėžimą.

1.2. Įvertinus Projekto 5 straipsniu keičiamo JANĮ 10 straipsnio 2 dalies nuostatas, kuriomis siūloma numatyti galimybę prašyti teismo laikinąsias apsaugos priemones taikyti visu susitarimo dėl pagalbos galiojimo laikotarpiu, atkreiptinas dėmesys į šiame kontekste aktualų Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse (toliau – CPK) nustatytą teisinį reguliavimą: vadovaujantis šio kodekso 144 straipsnio 1 dalimi, laikinųjų apsaugos priemonių taikymo tikslas yra būsimo teismo sprendimo įvykdymo užtikrinimas, o pagal CPK 147 straipsnio 3 dalies nuostatas iki ieškinio teismui pareiškimo dienos laikinosios apsaugos priemonės gali būti taikomos tik išimtiniais atvejais – pareiškėjas įpareigotas nurodyti priežastis, dėl kurių ieškinys nebuvo pareikštas kartu su tokiu prašymu, pateikti įrodymus, patvirtinančius grėsmę pareiškėjo interesams, taip pat sumokėti nurodyto dydžio žyminio mokesčio dydžio užstatą. Be to, tokios

apsaugos priemonės galioja tik labai ribotą laiką – 14 arba 30 dienų (jeigu ieškinys turi būti reiškiamas užsienio teismui ar arbitražui). Atsižvelgiant į tai, manytina, kad Projekto 5 straipsniu siūlomi JANĮ 10 straipsnio 2 dalies pakeitimai neatitiktų laikinųjų apsaugos priemonių paskirties. Kartu siūlytina įvertinti, ar tam tikros kreditorių turtinių interesų užtikrinimo garantijos ar mokumo problemų turinčio juridinio asmens veiklos ribojimai negalėtų būti aptarti šalių sudarytame susitarime dėl pagalbos.

1.3. Siekiant teisinio aiškumo ir apibrėžtumo, siūlytina tikslinti Projekto 7 straipsnyje numatytą formuluotę „šių sutarčių pagrindimo dokumentai“, pavyzdžiui, ją keičiant formuluote „dokumentai, pagrindžiantys šių sutarčių priskyrimą esminėms“ ar pan.

1.4. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte Projekto 10 straipsniu siūlomi JANĮ 31 straipsnio 1 dalies pakeitimai grindžiami tuo, kad, be kita ko, CPK nėra nustatyto konkretaus termino, per kurį gali būti skundžiami teismo sprendimai nemokumo proceso metu. Pažymėtina, kad šie argumentai yra netikslūs: vadovaujantis CPK 1 straipsnio 1 dalies nuostatomis, bankroto ir restruktūrizavimo bylos nagrinėjamos pagal šio kodekso taisykles, išskyrus išimtis, kurias nustato kiti Lietuvos Respublikos įstatymai. Kadangi JANĮ nenumato konkrečių nemokumo proceso metu priimtų teismo sprendimų apskundimo terminų, turėtų būti taikomos bendros CPK nuostatos, šiuo atveju CPK 307 straipsnyje nustatytas trisdešimties dienų terminas apeliaciniam skundui paduoti, skaičiuojamas nuo pirmosios instancijos teismo sprendimo priėmimo dienos, taip pat CPK 335 straipsnio 1 dalyje nustatytas septynių dienų terminas atskirajam skundui dėl teismo nutarties paduoti, kuris skaičiuojamas nuo skundžiamos nutarties priėmimo dienos. Pažymėtina, kad minėti terminai teismų sprendimų ir nutarčių apskundimui CPK nustatyti įvertinus tiek teismo priimamų sprendimų pobūdį (pvz., teismo nutarčiai, kuri priimama atskirais klausimais, kuriais byla neišsprendžiama iš esmės, apskųsti numatytas trumpesnis terminas negu teismo sprendimui, kuriuo byla išsprendžiama iš esmės, apskųsti), tiek tokių terminų poveikį bendrai proceso trukmei, asmenų galimybę efektyviai realizuoti teisę į priimtų sprendimų apskundimą ir kt. svarbias aplinkybes. Atsižvelgiant į tai, JANĮ 31 straipsnio 1 dalyje siūlant nustatyti naują bendrą terminą teismų nemokumo proceso metu priimamų sprendimų ir nutarčių apskundimui, Įstatymų projektų aiškinamajame rašte turėtų būti pateiktas konkretaus siūlomo termino pagrindimas, taip pat siūlomų nuostatų poveikio vertinimas.

1.5. Įvertinus Projekto 11 straipsniu keičiamo JANĮ 33 straipsnio 1 dalies nuostatas dėl teismų pareigos, naudojantis valstybės informacinių sistemų sąveika, teikti šioje dalyje nurodytą informaciją priežiūros institucijai, pastebėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatas valstybės informacinių sistemų sąveika supranta kaip abipusis valstybės informacinių sistemų veikimas perduodant duomenis ir juos naudojant, kuri paprastai nustatoma valstybės informacinės sistemos nuostatuose ir palaikoma susijusios valstybės informacinės sistemos nuostatų ir valstybės informacinės sistemos duomenų teikimo sutartyse nustatyta tvarka ir sąlygomis elektroninių ryšių tinklais perduodant ir atnaujinant valstybės informacinės sistemos duomenis. Taigi, tokia sąveika iš esmės realizuojama automatiniu būdu, papildomai nedalyvaujant konkrečių duomenų teikėjams. Atsižvelgiant į tai, abejotina JANĮ 33 straipsnio 1 dalyje numatytos pareigos, priskirtos teismams, tikslingumu. Siūlytina iš esmės peržiūrėti minėtas JANĮ nuostatas, be kito ko, įvertinant galimybę jų, kaip nepatenkančių į įstatyminio reguliavimo dalyką, apskritai atsisakyti.

1.6. Projekto 12 straipsniu keičiamo JANĮ 35 straipsnio 2 dalyje siūloma įpareigoti teismą atrenkant nemokumo administratoriaus kandidatūrą kartu atsižvelgti į šio įstatymo 34 straipsnio 4 dalyje nustatytus nemokumo administratoriaus veiklą apibūdinančius kriterijus. Sistemiškai įvertinus keičiamo JANĮ 35 straipsnio nuostatas, lieka neaišku, kokių ir kieno pateiktų duomenų pagrindu teismas turėtų atlikti tokį vertinimą. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad, viena

vertus, nuostata, į kurią teikiama nuoroda, įsigalios tik 2021 m. sausio 1 d. (žr. JANĮ 152 straipsnio 3 dalį), todėl iki šios datos teikiama nuoroda nėra tinkama (beje, siekiant teisinio tikslumo, pastebėtina, kad nemokumo administratoriaus veiklą apibūdinantys kriterijai bus įtvirtinti JANĮ 34 straipsnio 4 dalies 2 punkte), antra vertus, nuo 2021 m. sausio 1 d. pagal nurodytus kriterijus administratorių atrinks atrankos programa, todėl taps neaišku, kaip dar papildomai į tuos kriterijus turės atsižvelgti teismas. Jeigu tokiu būdu siekiama įtvirtinti pereinamojo laikotarpio nuostatą, atitinkamai turėtų būti koreguojamas Projektas, sprendžiama dėl nuostatos vietos ir pildomas Projekto aiškinamasis raštas.

1.7. Keičiamo JANĮ 35 straipsnio 3 dalyje siūloma braukti nuostatą, kad teismui nemokumo administratoriaus kandidatūra siūloma iš į Nemokumo administratorių sąrašą įrašytų asmenų, susijusias JANĮ 35 straipsnio 4 dalies 2 punkto nuostatas, prašyme paskirti nemokumo administratorių įpareigojančias nurodyti nemokumo administratoriaus eilės numerį Nemokumo administratorių sąraše, paliekant galioti. Atsižvelgiant į tai, lieka neaiškus siūlomų JANĮ 35 straipsnio 3 dalies pakeitimų tikslas. Siūlytina atitinkamais paaiškinimais papildyti Įstatymų projektų aiškinamąjį raštą.

1.8. Projekto 12 straipsniu keičiamo JANĮ 35 straipsnio 4 dalį taip pat siūloma papildyti nauju 4 punktu, pagal kurį prašyme paskirti nemokumo administratorių, be kita ko, turi būti nurodyta ir siūlomo atlygio už restruktūrizavimo proceso administravimą nemokumo administratoriui, jeigu jis būtų paskirtas, suma. Įvertinus galiojančias JANĮ 36 straipsnio 3 dalies nuostatas, pagal kurias atlygio suma, už kurią nemokumo administratorius sutinka administruoti juridinio asmens restruktūrizavimo procesą, nurodoma nemokumo administratoriaus sutikime-deklaracijoje, taip pat JANĮ 77 straipsnio nuostatas dėl atlygio nemokumo administratoriui nustatymo, lieka neaiški tokio dokumento pateikimo teismui paskirtis ir teisinė reikšmė sprendžiant dėl konkretaus nemokumo administratoriaus paskyrimo. Siūlytina atitinkamais paaiškinimais papildyti Įstatymų projektų aiškinamąjį raštą.

1.9. Projekto 18 straipsniu siūlomo naujo JANĮ 102^1 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtinamas draudimas nutraukti sutartis „tik dėl to, kad teismas priėmė nutartį dėl pareiškimo teismui dėl restruktūrizavimo bylos iškėlimo priėmimo arba juridiniam asmeniui yra iškelta restruktūrizavimo byla“. Siūlytina įvertinti, kaip tokia sutarties nutraukimo priežastis būtų įvertinama ir įrodoma praktikoje.

1.10. Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo, siūlytina įvertinti galimybę tikslinti Projekto 18 straipsniu siūlomo naujo JANĮ 102^1 straipsnio 3 dalies nuostatas nurodant, kad tuo atveju, jeigu pateikiami įrodymai, kad vykdant esminę sutartį būtų nepagrįstai pažeidžiami kreditoriaus interesai, kreditoriaus prašymu teismas gali netaikyti šio straipsnio 1 dalies nuostatų, t. y. nekvestionuoti paties sutarties priskyrimo esminei, kadangi pagal Projekto 2 straipsniu keičiamo JANĮ 2 straipsnio 21 dalyje pateiktą apibrėžimą sutarties pripažinimas esmine nesusijęs su kreditoriaus interesų vertinimu.

1.11. Projekto 20 straipsniu siūlomo naujo JANĮ 102^3 straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad teismui kartu su teikiamu tvirtinti restruktūrizavimo planu, be kita ko, turi būti pateikti dokumentai, kuriais įrodoma, kad su darbuotojų atstovais buvo konsultuotasi darbo sąlygų klausimais, nors to paties straipsnio 1 ir 2 dalyse kalbama tik apie darbuotojų informavimo tvarką. Pastebėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos darbo kodeksą konsultacijos su darbuotojų atstovais suprantamos daug plačiau nei jų informavimas, suteikiant galimybę darbuotojų atstovams pateikti savo nuomonę svarstomais klausimais, gauti motyvuotus atsakymus iš sprendimus priimančių darbdavio atstovų. Atsižvelgiant į tai, siūlytina įvertinti galimybę Projekte detalizuoti konsultacijų su darbuotojų atstovais darbo sąlygų klausimais tvarką. Kartu pastebėtina, kad pagal Projekto 22 straipsniu keičiamo JANĮ 104 straipsnio 2 dalies 17 punktą restruktūrizavimo plane būtų

nurodoma tik konsultacijų su juridinio asmens darbuotojų atstovais dėl darbuotojų atleidimo tvarka.

1.12. Įvertinus Projekto 21 straipsniu keičiamo JANĮ 103 straipsnio 1 dalies pakeitimus, pagal kuriuos nemokumo administratoriui restruktūrizavimo proceso metu siūloma nustatyti papildomą funkciją, lieka teisiškai neapibrėžta, kokiu tikslu keičiamo JANĮ 103 straipsnio 1 dalies 11 punkte nurodyta informacija turėtų būti teikiama teismui ir kokius sprendimus gautos informacijos pagrindu turėtų priimti teismas.

1.13. Projekto 23 straipsniu keičiamo JANĮ 111 straipsnio 6 dalies nuostatos tikslintinos nurodant, kad skundžiamas ne pats restruktūrizavimo planas, o teismo nutartis patvirtinti tokį planą. Be to, abejotina, ar šios dalies nuostatos užtikrina tinkamą Europos Parlamento ir Tarybos 2019 m. birželio 20 d. direktyvos (ES) 2019/1023 dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132 (Restruktūrizavimo ir nemokumo direktyva) (toliau – Direktyva (ES) 2019/1023) 10 straipsnio 2 dalies ir 14 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų įgyvendinimą: vadovaujantis galiojančiomis JANĮ 111 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatomis, įvertinti, ar dėl restruktūrizavimo plano projekte nustatytų priemonių šio plano projektui nepritarusių kreditorių reikalavimų tenkinimo apimtis būtų mažesnė negu bankroto atveju, priimant nutartį netvirtinti restruktūrizavimo plano teismas turi įvertinti visais atvejais, nors pagal Direktyvos 10 straipsnio 2 dalį, vertinti, ar restruktūrizavimo planas tenkina vadinamąjį kreditorių interesų kriterijų, kuris pagal Direktyvą suprantamas iš esmės analogiškai kaip nustatyta minėtame JANĮ 111 straipsnio 3 dalies 2 punkte, teisminė arba administracinė institucija turėtų vertinti tik tuo atveju, jeigu restruktūrizavimo planas tuo pagrindu yra užginčijamas. Tuo tarpu pagal galiojantį reguliavimą teismai šias aplinkybes turėtų vertinti visais atvejais, o pagal siūlomą JANĮ 111 straipsnio 6 dalį – gavęs restruktūrizavimo planui nepritarusio šio plano paveikiamo kreditoriaus skundą, tokį vertinimą pakartotinai turėtų atlikti apeliacinės instancijos teismas. Abejotina tokio siūlomo teisinio reguliavimo pagrįstumu, jo suderinamumu su minėtomis Direktyvos nuostatomis ir CPK nustatyta apeliacijos esme bei jos ribomis.

1.14. Iš Projekto, taip pat jo aiškinamojo rašto lieka neaišku, koks ir kur nustatytas reikalavimų tenkinimo prioritetų eiliškumas turimas mintyje Projekto 24 straipsniu siūlomo naujo JANĮ 111^1 straipsnio 1 dalies 3 punkte. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į Įstatymų projektų aiškinamajame rašte pateiktą informaciją, kad juridinio asmens restruktūrizavimo proceso metu susidariusių neįvykdytų prievolių tenkinimo eilė nėra pakankamai aiškiai nustatyta. Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti minėtas Projekto nuostatas.

1.15. Projekto 24 straipsniu siūlomo naujo JANĮ 111^1 straipsnio 2 dalyje kreditorių grupės balsus siūloma skaičiuoti nuo tos grupės susirinkime dalyvavusių kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos, kai pagal galiojančias JANĮ 107 straipsnio 2 dalies nuostatas, vertinant, ar yra kreditorių pritarimas restruktūrizavimo plano projektui, balsai kiekvienoje kreditorių grupėje skaičiuojami nuo visų teismo patvirtintų šios grupės kreditorių reikalavimų sumos, nepriklausomai nuo to, ar jie dalyvavo tos kreditorių grupės susirinkime. Atsižvelgiant į tai, svarstytinas JANĮ 111^1 straipsnio 2 dalyje siūlomo teisinio reguliavimo pagrįstumas ir nuoseklumas.

1.16. Siūlytina Projektu taip pat spręsti ir JANĮ pereinamųjų nuostatų spragas, į kurias Teisingumo ministerija buvo atkreipusi dėmesį 2020 m. liepos 14 d. išvadoje Nr. (1.6E) 2T-1067 dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 9 d. nutarimo Nr. 647 „Dėl Bankroto administratorių atrankos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto ir 2019 m. rugsėjo 13 d. išvadoje Nr. (1.6E) 2T-915 dėl Lietuvos Respublikos

Vyriausybės nutarimo „Dėl Nemokumo administratorių atrankos taisyklių patvirtinimo“ projekto. Pakartotinai pažymime, kad tuo atveju, jei juridinio asmens nemokumo procesas būtų inicijuotas (pradėtas) *2020 metais,* JANĮ 155 straipsnis anksčiau galiojusių teisės aktų taikymo nemokumo administratoriaus skyrimui nenumato, taigi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 4 d. nutarimo Nr. 924 „Dėl Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo įgyvendinimo“ 6.6 papunktis stokoja įstatyminio teisinio pagrindo.

2. Dėl **Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 5, 7, 8, 21, 29, 30, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto** (toliau – FABĮ projektas):

2.1. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškimas iškelti fizinio asmens bankroto bylą teismui gali būti pateikiamas ir elektroninių ryšių priemonėmis, taip pat į tai, kad atsisakius iškelti bylą, bylos ir atitinkamai jos dokumentų apskritai nėra, FABĮ projekto 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo (toliau – FABĮ) 5 straipsnio 10 dalyje vartojamą formuluotę „nutarties patvirtintą kopiją ir visų bylos dokumentų kopijas“ siūlytina keisti abstraktesne formuluote „visą su pareiškimu iškelti bankroto bylą susijusią medžiagą“. Be to, iš keičiamo FABĮ 5 straipsnio 10 dalies nuostatų lieka neaišku, nuo kurio momento turėtų būti skaičiuojamas siūlomas nustatyti terminas nutarčiai ir dokumentų kopijoms kitam teismui perduoti. Kadangi tokia nutartis gali būti skundžiama, siūlytina šį terminą, pagal analogiją su galiojančio FABĮ 5 straipsnio 9 dalies nuostatomis, skaičiuoti nuo nutarties atsisakyti iškelti fizinio asmens bankroto bylą įsiteisėjimo dienos.

2.2. FABĮ 22 straipsnio 1 dalyje nustatoma, kad bankroto administravimo išlaidas sudaro: išlaidos bankroto procedūroms atlikti (turto pardavimo, saugojimo, transporto, ryšių, kanceliarinės ir kitos kreditorių susirinkimo patvirtintos išlaidos) ir atlyginimas bankroto administratoriui. Atsižvelgiant į tai, FABĮ projekto 2 straipsniu siūlomas papildymas yra perteklinis.

3. Dėl **Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.64 ir 2.66 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto** (toliau – Civilinio kodekso projektas)

3.1. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 25 straipsnio 3 dalimi, už registro objekto registravimą gali būti imamas Vyriausybės nustatytas atlyginimas, išskyrus atvejus, kai duomenis, reikalingus registro objektui registruoti, teikia valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, atlikdamos teisės aktuose nustatytas funkcijas. Pagal aukščiau minėto įstatymo 2 straipsnio 19^1 dalį valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos yra apibrėžiamos kaip atstovaujamosios, valstybės vadovo, vykdomosios, teisminės valdžios institucijos, teisėsaugos institucijos ir įstaigos, auditą, kontrolę (priežiūrą) atliekančios institucijos ir įstaigos, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kurios finansuojamos iš valstybės ar savivaldybių biudžetų bei valstybės pinigų fondų ir kurioms Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka yra suteikti viešojo administravimo įgaliojimai. Atsižvelgiant į tai, teismai patenka į valstybės institucijos sąvoką, todėl Civilinio kodekso 2.64 straipsnio 5 dalies papildymas yra perteklinis.

3.2. Be to, pažymėtina, kad pagal siūlomus Civilinio kodekso 2.64 ir 2.66 straipsnių pakeitimus teismas taptų duomenų teikėju, t. y. teismo nutarties/pranešimo pagrindu turėtų būti įregistruojamas juridinio asmens teisinis statusas (jo pakeitimas). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal JANĮ nustatytą teisinį reguliavimą, teismui numatyta tik pareiga pateikti nutartį atsisakyti iškelti nemokaus juridinio asmens bankroto bylą ir pavesti inicijuoti juridinio asmens likvidavimą Juridinių asmenų registro (toliau – Registras) tvarkytojo iniciatyva arba pateikti pranešimą apie nemokumo bylos iškėlimą Registrui, tačiau nenumatyta, kad šių dokumentų pagrindu Registro

tvarkytojas turi registruoti pasikeitusį juridinio asmens teisinį statusą. Be to, atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad, vadovaujantis JANĮ 66 straipsnio 1 dalies 19 punkte nustatytu teisiniu reguliavimu, tik nemokumo administratorius teikia informaciją Registrui apie juridinį asmenį, kurio atžvilgiu pradėta bankroto procedūra ir jos pagrindu keičiamas juridinio asmens teisinis statusas, o pagal JANĮ 103 straipsnio 3 dalį, jeigu restruktūrizavimo proceso metu nemokumo administratorius nėra paskirtas, jo teises ir pareigas *mutatis mutandis* įgyvendina juridinio asmens vadovas arba kitas valdymo organo pareigas vykdantis asmuo.

3.3. Vadovaujantis Juridinių asmenų registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), 178.1 papunkčiu, nemokaus juridinio asmens teisinis statusas keičiamas duomenų ir dokumentų teikėjo prašymu. Pažymėtina, kad pagal Nuostatų 38.6 papunktį duomenų ir dokumentų teikėjai yra Nuostatų 38.1–38.6 papunkčiuose nurodyti asmenys, o aptariamu atveju – nemokumo administratorius.

Akcentuotina, kad teikiant prašymą įregistruoti juridinio asmens teisinį statusą (nemokumo atveju) reikalingi ir kiti duomenys, pvz., duomenys apie nemokumo administratorių (asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas, juridinio asmens kodas, juridinio asmens buveinės adresas), kreditorių susirinkimo sprendimas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlomas Civilinio kodekso pakeitimas nesuderinamas su JANĮ 56 straipsniu, pagal kurį juridinio asmens valdymo organo pareigas ir teises bankroto proceso metu įgyvendina nemokumo administratorius, kuris, vadovaudamasis JANĮ 66 straipsnio 1 dalies 19 punktu, teikia informaciją Registrui, taip pat Nuostatų 178 punkte nurodytus dokumentus dėl juridinio asmens teisinio statuso pakeitimo.

Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybei yra pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimo Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektas, kuriuo detalizuojamos aukščiau aptartos nemokumo administratoriaus teisės ir pareigos dėl informacijos ir duomenų teikimo Registrui, vykdant juridinio asmens bankroto procedūrą bei įgyvendinant JANĮ reikalavimus.

4. Dėl **Direktyvos (ES) 2019/1023** perkėlimo:

4.1. Pažymėtina, kad Direktyvos (ES) 2019/1023 28 straipsnio nuostatos valstybes nares įpareigoja užtikrinti, kad „<...> restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrose dalyvaujančios procedūros šalys, specialistas ir teisminė ar administracinė institucija galėtų, be kita ko, ir tarpvalstybiniais atvejais, elektroninio ryšio būdu atlikti bent tokius veiksmus: a) pareikšti reikalavimus; b) pateikti restruktūrizavimo ar skolų grąžinimo planus; c) siųsti pranešimus kreditoriams; d) pareikšti prieštaravimus ir pateikti skundus“. Įvertinus Direktyvos (ES) 2019/1023 atitikties lentelę ir Įstatymų projektų lydraštyje pateikiamą informaciją, kad „teikiamų Įstatymų projektų įgyvendinimui reikės lėšų, pvz., dėl <...> elektroninių ryšio priemonių naudojimo tarpvalstybiniais atvejais“, kyla abejonių dėl Direktyvos (ES) 2019/1023 28 straipsnio nuostatų praktinio įgyvendinimo užtikrinimo. Atkreiptinas dėmesys, kad Direktyvos (ES) 2019/1023 34 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybė Direktyvos (ES) 2019/1023 įgyvendinimo laikotarpį pratęsti vieneriais metais, tačiau valstybės narės apie poreikį pasinaudoti šia galimybe turėtų pranešti Komisijai ne vėliau kaip 2021 m. sausio 17 d. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad teikiamų Įstatymų projektų lydimuosiuose dokumentuose turėtų būti nurodyta, kokių papildomų priemonių reikės imtis tam, kad būtų užtikrintas Direktyvos (ES) 2019/1023 28 straipsnio nuostatų visiškas įgyvendinimas, ir įvertintas galimas poreikis pasinaudoti įgyvendinimo laikotarpio pratęsimo galimybe.

4.2. Pažymėtina, kad Direktyvos (ES) 2019/1023 34 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatyta, jog „įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos, [valstybės narės] taiko nuo 2021 m. liepos 17 d., išskyrus nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi 28 straipsnio a, b ir c punktų, kurios taikomos nuo 2024 m. liepos 17 d., ir nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi 28 straipsnio d punkto, kurios taikomos nuo 2026 m. liepos 17 d.“. Atsižvelgiant į nurodytą Direktyvos (ES) 2019/1023 nuostatą tikslintina JANĮ, FABĮ, DK ir Garantijų projektuose numatyta keičiamų nuostatų įsigaliojimo data.

4.3. Pažymėtina, kad įvertinus pateiktus derinti Įstatymų projektus ir kartu su Įstatymų projektais teikiamą Direktyvos (ES) 2019/1023 atitikties lentelę, lieka neaišku, kaip bus užtikrinamas kai kurių Direktyvos (ES) 2019/1023 nuostatų (pavyzdžiui, Direktyvos (ES) 2019/1023 4, 6, 11, 14, 18 straipsnių) visiškas įgyvendinimas. Direktyvos (ES) 2019/1023 atitikties lentelėje prie nuostatų, kurios teikiamais Įstatymų projektais ir (ar) galiojančiais teisės aktais įgyvendinamos tik iš dalies, turėtų būti nurodoma, kokiais teisės aktų pakeitimais bus užtikrintas visiškas nurodytų nuostatų įgyvendinimas.

4.4. Vadovaujantis Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21, 65 punktu, tikslintinas Direktyvos (ES) 2019/1023 perkėlimo ir įgyvendinimo planas Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS) į jį įtraukiant visus atitikties lentelės pirmoje eilutėje nurodytus nacionalinius teisės aktus.

Teisingumo ministras Elvinas Jankevičius

Jūratė Burtilienė, (8 5) 219 1896, el. p. jurate.burtiliene@tm.lt
Jolita Šlikienė, (8 5) 266 2918, el. p. jolita.slikiene@tm.lt
Vitalijus Daugis, (8 5) 219 1894, el. p. v.daugis@tm.lt
Vytautė Kazlauskaitė-Švenčionienė, (8 5) 266 29 25, el. p. vytaute.kazlauskaite@tm.lt